

Sarajevo, 25.01.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
18.01.2020. - 22.01.2021.

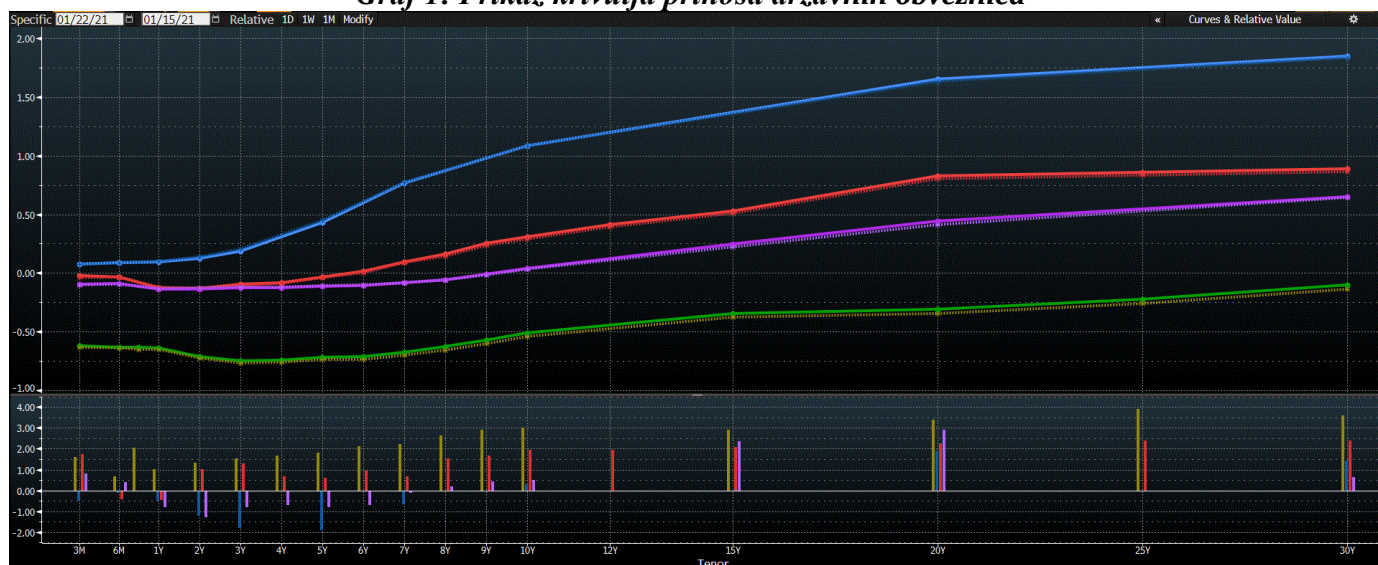
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	15.1.21.	-	22.1.21.		15.1.21.	-	22.1.21.		15.1.21.	-	22.1.21.		15.1.21.	-	22.1.21.	
2 godine	-0,72	-	-0,71	↗	0,13	-	0,12	↘	-0,13	-	-0,13	→	-0,11	-	-0,13	↘
5 godina	-0,73	-	-0,72	↗	0,45	-	0,43	↘	-0,04	-	-0,04	→	-0,11	-	-0,11	→
10 godina	-0,54	-	-0,51	↗	1,08	-	1,09	↗	0,29	-	0,31	↗	0,04	-	0,05	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	15.1.21	-	22.1.21
3 mjeseca	-0,604	-	-0,555 ↗
6 mjeseci	-0,641	-	-0,634 ↗
1 godina	-0,637	-	-0,615 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 22.01.2021. godine (pune linije) i 15.01.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Proteklog tjedna održana je sjednica UV ECB, na kojoj je u skladu s očekivanjima donesena odluka o zadržavanju aktualne monetarne politike. Referentna kamatna stopa i dalje iznosi 0,0%, a program za borbu protiv pandemije (PEPP) je, također, nepromijenjen. Na pratećoj pres-konferenciji predsjednica Lagarde je izjavila da će se ovaj program nastaviti fleksibilno koristiti kako bi se osiguralo da finacijski uvjeti ostanu veoma povoljni, odnosno da će kupovine ovisiti o tržišnim uvjetima širom spektra različitih aktiva koje čine ovaj program. Lagarde je izjavila da je ekonomija eurozone u četvrtom tromjesečju prošle godine zabilježila kontrakciju, iako su silazni rizici po buduće izgleda sada manje izraženi, kao i da početak cijepjenja, započet koncem prosinca, dozvoljava veće povjerenje u odlučnost rješavanja zdravstvene krize. Dodala je da se ne mogu isključiti štetni događaji usljed lockdowna koji su prisutni u regiji, kao i zbog činjenice da su uslužne djelatnosti regije bile veoma

pogođene zbog pandemije, te da će biti potrebno vrijeme dok se ne postigne široko rasprostranjen imunitet. Financiranje banaka za kreditiranje kompanija i stanovništva će i dalje biti podržano targetiranim operacijama refinanciranja ove institucije (TLTRO). ECB u ovoj godini očekuje rast GDP-a eurozone od 3,9%. Lagarde je izjavila i to da ECB „veoma pažljivo prati devizne tečajeve“, jer je svjesna da isti imaju utjecaj na cijene. Iz ECB je priopćeno da banke u eurozoni očekuju nastavak povećanja kreditnih standarda za kredite kompanijama u prvom tromjesečju, ukazujući na i dalje prisutne neizvjesnosti u vezi sa daljim razvojem pandemije i utjecaja na kreditni rizik dužnika. Prema posljednjem istraživanju Bloomberg-a obavljenom u proteklom tjednu ekonomija eurozone u 2020. godini je zabilježila kontrakciju od 7,3%, dok se za tekuću godinu očekuje rast od 4,3%, a za 2022. godinu rast od 3,9%.

U prošlom tjednu premijer Italije Conte je uspio da u oba doma Parlamenta osigura podršku, odnosno dobije povjerenje, što je donekle umanjilo mogućnost prijevremenih izbora u ovoj zemlji. Ipak, podrška Conte u Senatu je izglasovana tijesnom većinom, pa tako nije osigurana apsolutna većina potrebna za odobrenje zakona koji se tiču proračuna. Prema nepotvrđenom izvoru iz italijanske vlade očekuje se da bi dug Italije u ovoj godini mogao da zabilježi novi postratni rekord od 158,5% GDP-a, što je više i od cilja postavljenog u rujnu od 155,6%. Ove prognoze odražavaju utjecaj ranije najavljenog stimulativnog paketa vrijednog 32 milijarde EUR, a koji bi mogao da dovede do rasta proračunskoga deficita u ovoj godini na 8,8% GDP-a, što je, također, iznad ranije postavljenog cilja od 7%.

Pored događanja u Europi, posebice sjednice UV ECB, tijekom proteklog tjedna inaguracija predsjednika Bidena se donekle odrazila na povećanje optimizma na financijskim tržištima, što je dovelo do rasta prinosa obveznica u eurozoni. Ipak, na kraju tjedna vijesti o nastavku provođenja restriktivnih mjera, uvedenih zbog pandemije, su negativno utjecale na raspoloženje investitora.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	PROSINAC	-0,3%	-0,3%	-0,3%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	PROSINAC	0,2%	0,2%	0,2%
3.	Stopa inflacije – Italija (final.)	PROSINAC	-0,3%	-0,3%	-0,3%
4.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	PROSINAC	-0,7%	-0,7%	-0,7%
5.	Stopa inflacije – Austrija	PROSINAC	-	1,2%	1,3%
6.	ZEW indeks povj. Investit. za 6 mjes. – Njemačka	SIJEČANJ	59,4	61,8	55,0
7.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR)	STUDENI	-	6,77	7,58
8.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	STUDENI	-	5,3%	1,2%
9.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	STUDENI	-	-4,6%	-2,0%
10.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	SIJEČANJ	47,6	47,5	49,1
11.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	STUDENI	-	-1,3%	-1,9%
12.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	STUDENI	-	24,6	25,6
13.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	SIJEČANJ	-15,0	-15,5	-13,8
14.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	PROSINAC	-	3,9%	4,0%

SAD

Janet Yellen, koju je novoizabrani predsjednik Biden nominirao za poziciju ministrice financija, je pozvala zakonodavce da „djeluju veliko“ u narednom paketu fiskalne podrške, dodajući da će koristiti ovoga programa nadmašiti troškove visokog duga. Yellen je istaknula da će njen zadatak na ovoj poziciji biti da pomogne Amerikancima da izdrže posljednje mjesece udara pandemije, kao i da se obnovi ekonomija SAD „tako da se stvara više prosperiteta za većinu građana i da se osigura da radna snaga SAD bude konkurentna na stalno rastućem globalnom konkurentskom tržištu“. Yellen je također izjavila da će raditi sa zakonodavcima na seriji brzih povećanja poreza za korporacije i bogate Amerikance, usporedo sa naporima nove Bidenove administracije da se odobri povećanje infrastrukturne potrošnje i jačanje mreže socijalne sigurnosti. Također, je navela da će ova administracija kao prioritete postaviti domaće investicije u radnu snagu i infrastrukturu prije nego što započne bilo kakve nove slobodne trgovinske sporazume. Istodobno, Pelosi je izjavila da će donji dom Kongresa biti u potpunosti spreman da do 1. veljače usvoji Bidenov prijedlog pomoći u vrijednosti 1,9 bilijuna USD.

Demokrate u Kongresu žele sporazum o paketu pomoći vrijednom 1,9 bilijuna USD prije razmatranja

opoziva (eng. impeachment trial) prethodnog predsjednika SAD Tumpa, koji počinje u tjednu od 8. veljače. S druge strane, određeni broj republikanaca je odbacio elemente ovog plana kritikujući da vodi pretjeranoj potrošnji, te da uključuje odredbe poput povećanja minimalne plaće.

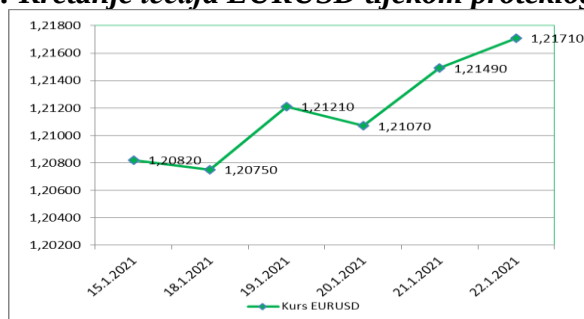
Sastanak FOMC-a će se održati 27. siječnja. Ekonomisti očekuju da se neće prezentirati nove ekonomske prognoze, te da neće biti izmjena u smjernicama monetarne politike ili u sumi programa kvantitativnih olakšica.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	15. siječnja	-	-1,9%	16,7%
2.	Indeks započelih kuća (M/M)	PROSINAC	0,8%	5,8%	3,1%
3.	Poslovni optimizam Fed iz Filadelfije	SIJEČANJ	11,8	26,5	9,1
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. siječnja	935.000	900.000	926.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	9. siječnja	5.300.000	5.054.000	5.181.000
6.	PMI prerađivački sektor P	SIJEČANJ	56,5	59,1	57,1
7.	PMI uslužni sektor P	SIJEČANJ	53,4	57,5	54,8
8.	PMI kompozitni indeks P	SIJEČANJ	-	58,0	55,3
9.	Prodaja postojećih kuća (M/M)	PROSINAC	-1,9%	0,7%	-2,2%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,2082 na razinu od 1,21710.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Član Parlamenta Zahawi, koji je ujedno zadužen i za pitanje cijepljenja u Velikoj Britaniji, je izjavio da bi postupno ublažavanje restrikcija moglo početi u prvom ili drugom tjednu ožujka, te istaknuo da je potrebno dva do tri tjedna nakon sredine veljače kako bi se cijepile najranjivije grupe i postigao učinak. Ministar zdravlja Hancock je istaknuo da Velika Britanija trenutačno cijepi dva puta više građana dnevno u odnosu na ostale zemlje Europe.

Više od 20 kamiona za prijevoz robe i tereta je parkirano u blizini Parlamenta Velike Britanije i rezidencije premijera Johnsona sa ciljem protesta protiv birokratije koja je uvedena u post Brexit razdoblju, a koja ograničava izvoz u EU. Ministar za biznis, energiju i industrijsku strategiju Kwarteng je potvrdio da će njegovo ministarstvo revidirati na koji način bi se EU zaštita prava iz oblasti rada mogla primjeniti nakon Brexita, istodobno inzistirajući da ona neće biti ublažena. Potvrdio je da će Vlada početi sa post Brexit revidiranjem Zakona o radu, ali da to u svakom slučaju neće voditi redukciji prava po osnovi rada.

Premijer Johnson planira da bude domaćin samita proširene grupe G7 u lipnju. Johnson je pozvao Južnu Koreju, Indiju i Australiju kao goste na sastanak u ovoj godini, s obzirom na to da pokušava da uspostavi takozvanu koaliciju D10 kako bi se suprotstavio Kini i ostalim autoritativnim državama. Johnson namjerava zagovarati globalne akcije i demokratske vrijednosti, te predstaviti Veliku Britaniju kao snažnu nakon napuštanja EU.

BoE želi da zna kako će financijski sustav izdržati recesiju sa duplim dnom koja se može dogoditi pod utjecajima Covid19. BoE će u testovima na stres za 2021. godinu ispitati učinke moguće kontrakcije od 37% u razdoblju između 2020. do 2022. godine. Također, ispitat će se utjecaj smanjenih putovanja, globalnog protekcionizma, mogućnosti da se u budućnosti više radi od kuće, te pojačane online kupovine.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G) SIJEČANJ	-	3,3%	6,6%
2.	Inflacija (G/G) PROSINAC	0,5%	0,6%	0,3%
3.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G) PROSINAC	0,5%	0,2%	-0,3%
4.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G) PROSINAC	-0,6%	-0,4%	-0,6%
5.	GfK povjerenje potrošača SIJEČANJ	-30	-28	-26
6.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP) PROSINAC	31,4	33,4	25,4
7.	Maloprodaja (G/G) PROSINAC	4,0%	2,9%	2,1%
8.	PMI prerađivački sektor P SIJEČANJ	53,6	52,9	57,5
9.	PMI uslužni sektor P SIJEČANJ	45,0	38,8	49,4
10.	PMI kompozitni indeks P SIJEČANJ	45,5	40,6	50,4

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,88899 na razinu od 0,88982, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3590 na razinu od 1,3686.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna je objavljeno da će BoJ diskutirati o načinima smanjenja kontraverznog programa masivnog otkupa ETF-ova, bez poticanja tržišnih špekulacija da se u potpunosti povuče ultraekspanzivna monetarna politika. Program će biti revidiran u ožujku, uglavnom zbog zabrinutosti kreatora monetarne politike da se pretjerano povećava vrijednost ETF-ova u bilancama BoJ koji iznosi oko 35 bilijuna JPY, a čini oko 80% tržišta ETF-a u Japanu. Analitičari su smatrali da bi ekonomija Japana mogla biti u zastoju zbog ograničenja izazvanih pandemijom, te bi BoJ mogla tragati za učinkovitijim načinima u postupcima dostizanja inflacije od 2%, nakon što je širenje pandemije utjecalo na to da BoJ duže zadrži postojeće stimulativne mjere. Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica MPC BoJ na kojoj nije došlo do promjene u monetarnoj politici koja se trenutačno implementira. Istodobno, BoJ je smanjila prognoze ekonomskog rasta za fiskalnu godinu koja završava u ožujku na -5,6% sa ranijih -5,5%, te priopćila da očekuje ekstremno visoku razinu neizvjesnosti oko utjecaja Covid19 na ekonomiju, ali je, ipak, dodala da bi ekonomija vjerojatno trebalo da prati trend poboljšanja, pa tako očekuje snažniji ekonomski rast u fiskalnoj 2021. godini. Sada se očekuje rast GDP-a od 3,9% u usporedbi sa ranijim prognozama od 3,6%. Ukoliko BoJ dozvoli da prinosi na desetogodišnje obveznice fluktuiraju u širem rasponu od sadašnjih 20 baznih bodova, ispod i iznad nule, dugoročne obveznice bi bile izložene riziku, ukoliko BoJ odluči da smanji program kvantitativnih olakšica.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja(G/G) F	STUDENI	-	-3,9%	-3,4%
2.	Iskorištenost kapaciteta(M/M)	STUDENI	-	-2,9%	6,0%
3.	Prodaja u prodavnica(G/G)	PROSINAC	-	-4,0%	-2,2%
4.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY)	PROSINAC	930,5	751,0	366,1
5.	Izvoz (G/G)	PROSINAC	2,4%	2,0%	-4,2%
6.	Uvoz(G/G)	PROSINAC	-13,9%	-11,6%	-11,1%
7.	Porudžbine strojnih alata(G/G) F	PROSINAC	-	9,9%	8,7%
8.	Inflacija (G/G)	PROSINAC	-1,3%	-1,2%	-0,9%
9.	PMI prerađivački sektor P	SIJEČANJ	-	49,7	50,0
10.	PMI uslužni sektor P	SIJEČANJ	-	45,7	47,7
11.	PMI kompozitni indeks P	SIJEČANJ	-	46,7	48,5

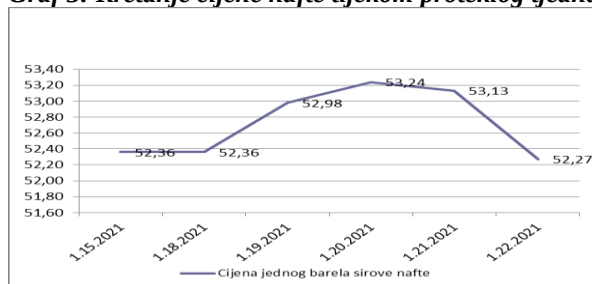
JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 125,56 na razinu od 126,33. JPY je blago aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 103,85, na razinu od 103,78.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,36 USD (43,34 EUR). Financijsko tržište nafte u SAD je u ponedjeljak bilo zatvoreno zbog praznika, te je prvi radni dan bio utorak. Narednog dana cijena nafte je imala tendenciju rasta na burzama u SAD uoči inauguracije predsjednika Bidena, kao i pod utjecajem optimizma o pitanju dodatnih olakšica koje bi eventualno mogle povećati ekonomski rast. Investitori su, također, procijenjivali vijesti o očekivanom smanjenju tražnje nafte, koje je objavila IEA, a koja očekuje da bi se tražnja mogla smanjiti za 600.000 barela dnevno u tekućem tromjesečju. Ipak, analitičari smatraju da će smanjenje obujma ponude od strane OPEC+ pomoći da se zalihe nafte smanje za 100 milijuna barela, održavajući tržište na putu snažnog oporavka u drugoj polovici godine. Sredinom tjedna cijena nafte je nastavila da bilježi rast koji je podržan očekivanjima da bi nova administracija u SAD mogla da odobri masivne stimulanse koji bi mogli da povećaju potražnju, kao i smanjenim razinama proizvodnje nafte od strane OPEC-a, te očekivanjima pada zaliha ovog energenta u SAD. Ipak, već narednog dana došlo je do blagog smanjenja cijene ovog energenta nakon što je objavljena informacija da su zalihe nafte u SAD u prošlom tjednu neočekivano povećane za 2,6 milijuna barela, dok je bilo očekivano da bi iste mogle da budu smanjene za 1,2 milijuna barela. Koncem tjedna cijena nafte je nastavila da bilježi pad pod utjecajem zabrinutosti da će nove restrikcije zbog pandemije smanjiti tražnju za naftom od strane najvećih uvoznika.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,27 USD (42,95 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je smanjena za 0,17%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

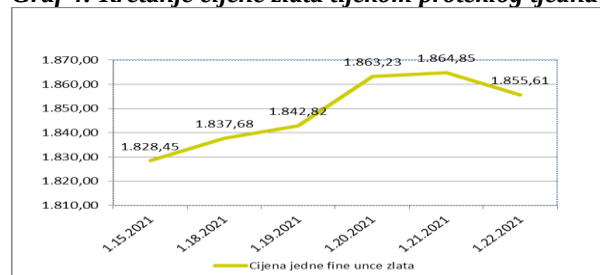

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.828,45 USD (1.513,37 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je uglavnom imala tendenciju rasta. Početak tjedna obilježen je prilično volatilnim kretanjem, jer je na kraju azijskog trgovanja cijena zlata smanjena na oko 1.804 USD za jednu finu uncu da bi se tijekom dana povećala i preko 1.841 USD po unci. Investitori procijenjuju izgleda za USD i vremensko razdoblje uvođenja stimulativnih mjera u SAD, te su stoga početkom tjedna bili u iščekivanju izlaganja Yellen, koja je nominirana za poziciju ministra financija SAD. Cijena zlata je tijekom trgovanja u srijedu bilježila rast pod utjecajem inauguracije novog predsjednika SAD Bidena, te nakon nominacije Yellen na poziciju ministra financija, što je zajedno pojačalo očekivanja uvođenja novog stimulativnog paketa u SAD. Narednog dana cijena ovog plemenitog metala nije bilježila značajne promjene, jer su investitori procijenjivali da li bi moglo doći do slabljenja USD nakon što nova administracija u SAD uvede legislative za podršku ekonomiji, odnosno usvoji dodatne mjere.

Cijena zlata je u petak imala tendenciju pada s obzirom na to da su investitori u iščekivanju rezultata sastanka FOMC-a koji se održava 27. siječnja, te ne poduzimaju značajnije akcije. Na cijenu zlata i dalje značajan utjecaj imaju očekivanja konačnog ishoda fiskalnog plana u SAD. Pojedini investitori smatraju da bi cijena mogla biti smanjena u kratkom roku pod utjecajem usvajanja stimulansa od strane nove administracije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.855,61 USD (1.524,62 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 0,17%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.